

НАПРЯМИ ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ФОНДУ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ

НТУ «Дніпровська політехніка»

Галко Т.Д.

Науковий керівник: к.т.н., доц. Столбченко О.В.

Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття:

створювався як правонаступник Фонду сприяння зайнятості населення з метою управління страхуванням на випадок безробіття, провадження збору та акумуляції страхових внесків, надання фінансової допомоги працівникам, яким загрожує звільнення, контролю за використанням коштів, здійснення інших функцій згідно з Законом України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття" і статутом Фонду.

Фонд є централізованим цільовим фондом, некомерційною самоврядною структурою, що організовує свою діяльність за рахунок:

- страхових внесків страхувальників - роботодавців, застрахованих осіб, що сплачуються на умовах і в порядку, передбачених Законом та іншими законодавчими актами;

- асигнувань державного бюджету;

- сум фінансових санкцій за порушення встановленого порядку сплати страхових внесків та використання коштів Фонду, недотримання законодавства про зайнятість населення, а також сум адміністративних штрафів, накладених на посадових осіб та громадян за такі порушення;

- коштів служби зайнятості, отриманих від надання платних послуг підприємствам і організаціям;

- доходів, одержаних від тимчасово вільних коштів Фонду, у тому числі резерву

- коштів, на депозитному рахунку; - благодійних внесків підприємств, установ, організацій та фізичних осіб; - інших надходжень відповідно до законодавства України.

Основним джерелом коштів Фонду є збори на обов'язкове соціальне страхування на випадок безробіття. Доходи Фонду формуються головним чином за рахунок внесків роботодавців. Деяко менше коштів надходить внаслідок утримань із заробітної плати працівників. Незначними є надходження у вигляді асигнувань з державного бюджету та інших джерел. Мала частка надходжень із бюджету та інших джерел пояснюється тим, що Фонд є самодостатнім, хоч в кризових умовах ці поступлення мають тенденцію до зростання.

Суб'єкти та принципи соціального страхування.

Суб'єктами соціального страхування є: держава, підприємства і організації, профспілки та громадяни.

Для соціального страхування властиві принципи:

загальність забезпечення громадян соціальним страхуванням за рахунок коштів підприємств, організації та держави;

оптимальність поєднання інтересів особи, трудового колективу і суспільства при використанні страхових коштів;

управління соціальним страхуванням через колективи працівників.

Основними формами надання соціальної допомоги є: виплати, фінансування послуг і надання пільг.

Відповідно до чинного законодавства кошти Фонду використовуються на виплату забезпечення та надання соціальних послуг щодо:

- професійної орієнтації населення, професійної підготовки та перепідготовки кадрів, підвищення їх кваліфікації;

- пошуку підходящої роботи та сприяння у працевлаштуванні, виплати допомоги по безробіттю;

- надання інформаційних та консультаційних послуг, пов'язаних із працевлаштуванням;

- створення матеріально-технічної бази, інформаційно-обчислювальних центрів, центрів професійної орієнтації;

- відшкодування Пенсійному фонду України витрат, пов'язаних із достроковим виходом на пенсію працівників;

- фінансування витрат на утримання та забезпечення діяльності виконавчої дирекції Фонду та її робочих органів, управління Фондом, розвиток його матеріальної та інформаційної бази;

- профілактика настання страхових випадків;

- створення резерву коштів фонду тощо.

Фонд соціального страхування від нещасних випадків :

утворений відповідно до закону "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності". Фонд є некомерційною, самоврядною організацією, що діє на підставі затвердженого його правлінням статуту та забезпечує соціальний захист, охорону життя та здоров'я громадян у процесі їх трудової діяльності.

Соціальне страхування — фундаментальна основа державної системи соціального захисту населення, що уможливорює матеріальне забезпечення і підтримку непрацездатних громадян за рахунок фондів, сформованих працездатними членами суспільства.

Соціальне страхування — це сукупність відносин, яка пов'язана з формуванням і витратами фондів грошових коштів для матеріального забезпечення непрацездатних.

Загальнообов'язкове державне соціальне страхування — система прав, обов'язків і гарантій, яка передбачає надання соціального захисту (включає матеріальне забезпечення громадян у разі хвороби; повної, часткової або тимчасової втрати працездатності; втрати годувальника; безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом) за рахунок грошових фондів, що формуються шляхом сплати страхових внесків власником або уповноваженим ним органом (далі —

роботодавець), громадянами, а також бюджетних та інших джерел, передбачених законом.

Джерелами надходження коштів до Фонду є:

- страхові внески страхувальників-роботодавців і застрахованих осіб, що сплачуються на умовах і в порядку, передбачених Законом;
- суми не прийнятих до зарахування витрат страхувальника за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням, пені, штрафів та інших фінансових санкцій, застосованих до страхувальників та посадових осіб відповідно до актів законодавства;
- асигнування з державного бюджету;
- благодійні внески підприємств, установ, організацій, фізичних осіб;
- прибуток, одержаний від тимчасово вільних коштів Фонду, в тому числі резерву

страхових коштів Фонду, на депозитному рахунку; - інші надходження відповідно до законодавства. Кошти Фонду спрямовуються на:

- виплату застрахованим особам допомоги з тимчасової непрацездатності, вагітності та пологах, при народженні дитини та по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку;
- допомогу на поховання (крім поховання пенсіонерів, безробітних та осіб, які померли від нещасного випадку на виробництві);
- фінансування санаторно-курортного лікування та оздоровлення застрахованих осіб і членів їх сімей;
- утворення резерву страхових коштів для фінансування матеріального забезпечення застрахованих осіб; - забезпечення поточної діяльності та утримання органів Фонду, розвиток його матеріально-технічної бази. Допомога з тимчасової непрацездатності надається застрахованій особі на підставі листка непрацездатності з урахуванням загального трудового стажу працівника у таких розмірах:

- 60% середньої заробітної плати (доходу) - застрахованим особам, які мають стаж до п'яти років;
- 80% середньої заробітної плати (доходу) - застрахованим особам зі стажем від п'яти до восьми років;
- 100% середньої заробітної плати (доходу) - застрахованим особам, які мають страховий стаж понад вісім років; працівникам, у яких тимчасова непрацездатність настала внаслідок трудового каліцтва або професійного захворювання; працівникам, віднесеним до 1 – 4 категорії осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастроф, ветеранам війни та деяким іншим категоріям працівників.

Кошти Фонду не включаються до Державного бюджету України, не підлягають вилученню та використовуються тільки за цільовим призначенням. У разі їх невикористання у поточному році вони переходять на наступний фінансовий рік або повертаються на центральний рівень.

Стаття 46. Громадяни мають право на соціальний захист, що включає право на забезпечення їх у разі повної, часткової або тимчасової втрати

працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом.

Це право гарантується загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням за рахунок страхових внесків громадян, підприємств, установ і організацій, а також бюджетних та інших джерел соціального забезпечення; створенням мережі державних, комунальних, приватних закладів для догляду за непрацездатними.

Перелік посилань:

1. Закон України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування", <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1105-14#Text>

2. Закон України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття", <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1533-14#Text>

3. Закон України "Про страхування", <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80#Text>

4. Соціальне страхування // Словник фінансово-правових термінів / за заг. ред. д. ю.н., проф. Л. К. Воронової. – 2-е вид., переробл. і доповн. – К.: Алерта, 2011.

5. Виплати із Фонду страхування від нещасного випадку // Все про бухгалтерський облік. – 2006.

6. Внукова Н.М. Соціальне страхування / Н.М. Внукова, Н.В. Кузьминчук //

Навчальний посібник. – Київ. – Кондор, 2006.

7. Закон України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування", <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17#Text>

8. Конституція України, https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80?find=1&text=%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%85%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F#w1_1

9. Конопліна Ю. Соціальне страхування / Ю. Конопліна // Навч. Посіб. – Суми: ВТД «Університетська книга». – 2008.

10. Нікіфоров П. Фінансово-економічні аспекти розвитку ринку праці та боротьби з безробіттям / П. Нікіфоров, А. Вольська // Фінанси України. – 2008.